

ज्योती जागरण

Jyoti Jagran Daily

जि.प्र.का.पर्सो व. नं. ३०५/०७८/०७९

वर्ष: २

अंक: १७१

वि.सं. २०७९ माघ ०८ आईतबार

22, 2023 Sunday, JAN

पृष्ठ संख्या: ४

मूल्य ५ रुपैयाँ

पर्सा प्रहरीको मुद्दा शाखा नै सई यादव र बिचौलीयाहरुको कमाई खाने धन्दा ।

वीरगन्ज । जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साको मुद्दा शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरु बिचौलीयाके माध्यमले चल्न थालेपछि मुद्दा शाखा कमाई खाने थल्लोको रुपमा रुपान्तरण भएको रहस्य बाहिरिएको छ ।

आम नागरिकहरुको सुरक्षा र्यारेन्डी गर्ने नेपाल प्रहरीके मुद्दा शाखामा बिचौलीयाहरु हावी हुन थालेपछि कमाई खाने थल्लोको रुपमा मुद्दा शाखालाई प्रयोग गर्न थालिएको रहस्य बाहिरिएको हो ।

विभिन्न मुद्दाका अपराधीहरुलाई

उन्मुक्ति दिलाउनको निमित्त बिचौलीयाहरुले मुद्दा शाखामा कार्यरत रहेका सई हनुमान यादवले आर्थिक पलोभनमा परी मुद्दाबाट उन्मुक्ति दिलाउन सफल भएको प्रहरी श्रोतले नै जानकारी दिएको छ । जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साको मुद्दा शाखामा पहिला पनि आई यस्तै गतिबिधि गरेका कारण यहाँबाट उनको सुरुवा गरिएको थियो । त्यस पछि जिल्ला ट्रफिक प्रहरी कार्यालय पर्साको आई नयाँ प्रहरी प्रमुख आउनु भन्दा केही दिन अगाडि रकमी चलखेल

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

मेरो चरित्र हत्या गरियो : धामु शर्मा ।

वीरगन्ज - नेकपा एमालेका स्थानिय नेता धामु शर्माले सामाजिक सञ्जालमा आफ्नो चरित्र हत्या गरिएको भन्दै कानुनी कारवाहीमा जाने बताएका छन् ।

सामाजिक सञ्जालमा धामु शर्मालाई पार्टी के केही कार्यकर्ताहरुको इसारामा केही अनलाईन मिडियाहरुले उनले मदिरा भट्टी संचालन गरेको भन्दै उनको फोटो राखी समाचार सम्प्रेषण गरेकोमा उनको चरित्र हत्या भएको आरोप लगाएका छन् ।

शर्माले उक्त मदिरा भट्टीको संचालक आफु नभएको साथै मदिरा

भट्टीसंग मेरो कुनै सम्बन्ध नरहेको कुरा प्रस्ट पारेका छन् । पार्टी के केही व्यक्तिको मेलै मदिरा भट्टी सञ्चालन गरेको भन्दै भूटो प्रचार गरेको भन्दै उनले आपत्ति पनि जनाएका छन् ।

उनले भनेका छन् 'सामाजिक सञ्जालको दुरुपयोग गरी व्यक्तिको चरित्र हत्या गर्ने अराजक यस्ता तत्वहरुलाई कानुनी कारवाही दायरामा ल्याउन लागेको छु । तत्काल प्रेस काउन्सिलमा जानकारी गराई आवश्यक कानुनी प्रक्रिया अगाडि बढाउने समेत बताउनु भयो ।'

आफ्नो राजनीतिक चरित्र हत्या हुने गरी

बाँकी तेस्रो पृष्ठमा

बहुदरमाई नगरपालिकामा मधेस विश्वविद्यालयलाई जग्गा दिने सहमति ।

वीरगन्ज । मधेस विश्वविद्यालयको शाखा सञ्चालनका लागि आज बहुदरमाई नगरपालिकामा छलफल

भएको छ । बहुदरमाई नगरपालिका वडा नं २ स्थित पिपरा टोलमा रहेको बहुदरमाई मन्दिर प्रगणमा छलफल

भएको हो । बहुदरमाई नगरपालिकामा आज बोलाइएको सर्वदलीय बैठकबाट मधेस विश्वविद्यालयको शाखा सञ्चालनका २५ देखि ३० विगाहा क्षेत्रफल रहेको जग्गा उपलब्ध गराउन सहमति भएको मधेश विश्वविद्यालयका उपकुलपति डा दीपक शाक्यले बताए ।

शाक्यले एउटा शाखा सञ्चालनका लागि बहुदरमाई नगरपालिका वडा नं २ स्थित पिपरा टोलमा रहेका जग्गा उपयुक्त रहेको वीरगन्जबाट नजिक रहेको हुँदा चाडै नै प्रक्या पुरा गरि काम अगाडी बढाउने बताए ।

बहुदरमाई नगरपालिकाका नगर प्रमुख

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

तराई होस्पिटलको कारण पटक पटक बिरामीहरु ज्यान गुमाउँदै, सम्बन्धीत निकाय मुख दर्शी ।

वीरगन्ज । वीरगन्जमा होस्पिटल र डाक्टरको लापरवाहीले अकालमै बिरामीले ज्यान गुमाएको घटना कुनै नौलो विषय होइन ।

होस्पिटल र डाक्टरको लापरवाहीले कयौ बिरामीले अकालमै ज्यान गुमाएको भन्दै पटक पटक दर्जनौ घटना घटेका छन ।

त्यसमा पनि वीरगन्जको पावर हाउसस्थित रहेको तराई होस्पिटल सञ्चालनमा आएदेखि नै बेलाबखत विवादमा मुछिँदै आएको छ । यसपटक पुनः भ्राडापखालाको बिरामी भई तराई होस्पिटलमा भर्ना गरिएको एक नवजात शिशुको लापरवाहीका कारण अकालमै मृत्यु भएको घटना बाहिरिएको छ ।

भ्राडा पखालाको बिरामी भई शुक्रवार बिहान साढे ३ बजे तराई होस्पिटलको एनआईसियुमा भर्ना

गरिएको पर्साको सखुवा प्रसादी गाउँपालिका वडा नं २ औराहा पचगावाका प्रेम साह सोनारको दुई महिनाको नातिको मृत्यु भएको हो ।

भर्ना गरेका बेला बच्चा हातखुट्टा चलाईरहेपनि राती डिउटिमा रहेकी नर्सले भने उपचार भइरहेको तर विस्तृत कुरा बिहान ९ बजे डाक्टर

आएपछि मात्र थाहा हुने प्रतिक्रिया दिएको सोनारले बताए । राती नै उपचारका लागि भर्ना गरिएपनि त्यसबखत बच्चाको बारेमा कुनैपनि जानकारी नगराई आफू एनआईसियु बाहिर बसेको बेला बिहान साढे सात बजे ३२४ जना डाक्टरहरुको टोलीले बोलाएर बच्चाको मृत्यु भइसकेको

जानकारी गराएको पीडित सोनारको प्रतिक्रिया छ । शिशु भर्ना गरिएको भण्डे ४ घण्टापछि मात्रै चिकित्सक उपचारका लागि आएकाे चिकित्सकको लापरवाहीले मृत्यु भएको परिवारजनको आरोप छ ।

जबकी कुनै पनि बिरामीलाई एनआईसियुमा भर्ना गर्दा तत्कालै त्यससँग सम्बन्धित चिकित्सकको निगरानीमा उपचार गर्नुपर्ने हुन्छ । तर तराई होस्पिटलले त्यसो केही नगरी बच्चाको मृत्युसम्म कुरिरहेकाले हैसम्मको लापरवाहीले मृत्यु भएको परिवारजनको आरोप रहेको छ ।

तराई होस्पिटलको लापरवाहीले हातखुट्टा चलाई गरेको शिशुको मृत्यु भएपछि होस्पिटलसँग पीडित परिवारको विवाद हुँदा घटनास्थलमा प्रहरी पुगेर

बाँकी तेस्रो पृष्ठमा

उपसभामुखमा इन्दिरा राना मगर निर्वाचित

इन्दिरा राना मगर उपसभामुखमा निर्वाचित भएकी छन। शनिवार वसेको प्रतिनिधि सभाको

बैठकले राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीकी उम्मेदवार इन्दिरा राना मगरलाई उपसभामुखमा निर्वाचित गरेको हो। उनले १६६ मत प्राप्त गरेकी हुन्। उनी सत्ता गठबन्धनको तर्फबाट उम्मेदवार हुन्। २६४ जना सांसद उपस्थित थिए। जसमध्ये ९७ जना सांसदले उनको विपक्षमा मत दिएका थिए।

एक सांसदले भने मत दिएनन्। रानामगरलाई रास्वपाकै सोविता गौतमले प्रस्ताव गरेकी हुन् भने उनका समर्थकमा एमालेका कृष्णगोपाल श्रेष्ठ, माओवादी केन्द्रका

बाँकी तेस्रो पृष्ठमा

BETTER
THE IDEAL KITCHEN PARTNER

YOUR IDEAL HOME APPLIANCES

Make Life Better

ज्योती नागरण

दैनिकको लागि

प्रकाशक

ज्योती मिश्रा

(मोबाइल: ९८१९२८३३०१)

सम्पादक: अजय कुमार कुशवाहा

कार्यकारी सम्पादक: सञ्जिव मिश्रा (९८५३०३३६०१)

अतिथी सम्पादक: कृष्णा कुशवाहा

विशेष प्रतिनिधि: मुस्तुफा आलम

कानूनी सल्लाहकार: पन्नालाल गुप्ता

कार्यालय: वीरगञ्ज-१३ राधेमाई,

इमेल: news.jyotidainik@gmail.com

मुद्रक: शुभलक्ष्मी अफसेट प्रिन्टिङ प्रेस

सरकारलाई कांग्रेस-समर्थनको अन्तर्पत्र

इन्द्र अधिकारी

सामान्यतया संसदको पहिलो ठूलो दललाई पाखा लगाएर दोस्रो या तेस्रो दलले सरकार बनाइरहेदा संसदीय व्यवस्थामा पहिलो दल विपक्षमै बन्छ र विश्वसनीय मत प्रक्रियामा पनि सरकारलाई समर्थन गर्दैन।

त्यसमाथि पनि यावत् आलोचनाबीच 'प्र-इलेक्सन अलायन्स' मा साथ दिएर आफ्नै पहलमा तेश्रो बनाएको दलका नेता मठअध्यक्षनिभबाट वाहिरिने गरी विचलित देखिन्छ। यत्र भनिरहेको छ- यो संविधान हाम्रो नेतृत्वमा आएको हो र देशलाई गतिशील तुल्याउन यो दस्तावेज आफैँमा सक्षम छ।

२०६२-६३ सालको आन्दोलनको अन्तिम समयसम्म पनि उच्च संवैधानिक राजतन्त्रमा अडिग थियो; जब त्यो अडानबाट आफूलाई परिमार्जित गर्‍यो, उसको गणतन्त्रप्रतिको अडान चञ्चलभएँ गएको छ। यसबाहेक मधेश, दलित, जनजाति, मुस्लिम र महिलालाई पनि सही लिएर हिँडेने सबलमा तुलनात्मक रूपमा अलिबढी प्रतिबद्धता कांग्रेसमै रहेको केन्द्रीय समितिको गणितले देखाउँछ।

सतहमा कांग्रेससिनकटस्थ बौद्धिकको चर्को विरोध देखिए पनि, सरकार गठन गर्ने आधारका रूपमा राष्ट्रपतिप्रसन्न प्रस्तुत हस्ताक्षरकै आधारमा दाहालसँग चाहिनेभन्दा बढी अर्थात् १७० हाराहारी मत देखिएरहेदा आदिबर्गको संसदीय विचारमा मतदानमा मतदान गरी हाल भने आशंका गर्दै तीनछक पनेँमा भने एमाले र ऊसँग 'प्र-इलेक्सन अलायन्स' मा साथ रहेका राष्ट्रपतिप्रसन्नलाई 'नो नट अगेन' भनेर संसभा छिदाँछिदैँ एकाएक कसैलाई तेश्रो पटक प्रधानमन्त्री बनाउने सहमतिसहित सरकारमा उपप्रधान तथा गृहमन्त्रीमा आसीन हुन पुगेका रिव लामिछाने देखिन्छन्।

यीमध्ये कतिपयले कतै कांग्रेस र दाहालबीच पुनः सहकार्यको सहमति त भएन भएन प्रश्न गरिरहेका छन् भने कतिले अब कांग्रेसले आफूलाई संसदीय फाँटको मसिहा भनिरहन सक्ला र भनेर प्रश्न उठाइरहेको पाइन्छ। धेरैको प्रश्न छ- के कांग्रेसको सरकारलाई विश्वासको मत दिने यो राय विकल्परहित परिस्थितिको उपज थियो त ?

कतिले कमजोरी भन्दछन् त कतिले सबल पक्ष ? जे भने पनि, आफूले मानियकेपछि किन्तु-परन्तु नभनी वोकेर हिँडिरहनु कांग्रेसको संस्कार रहेछ। आफूले लिएको र लिनुपर्ने बाटोका बारेमा पार्टीका यावत् आन्तरिक मतलाई पर सार्दै कांग्रेसले आफू सहभागी भएको २०७४ र २०६३ सालका दुवै संविधानलाई परिवर्तन नहुनेछ भन्नपल्टिदिँ आयो भने, २०७२ को संविधानलाई पनि जोडबलले बोकिरहेको छ। के

पनि भनिन्छ भने, कांग्रेसलाई तुरुन्तै नयाँ परिवेशमा लान सकिन्छ, तर नयाँ परिवेश स्थिरकपछि त्यसलाई वोकेर चाहिँ हिँडिरहेछ।

संघीयता, धर्मनिरपेक्षता, समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीदेखि धेरै सवालमा पार्टीका सक्रिय र प्रभावशाली नेताहरू नै असहमत भएर आफूलाई दलीय गतिविधिबाट टाढा बनाइरहे पनि त्यसमा कांग्रेस यी अवयवहरूबाट वाहिरिने गरी विचलित देखिन्छ। यत्र भनिरहेको छ- यो संविधान हाम्रो नेतृत्वमा आएको हो र देशलाई गतिशील तुल्याउन यो दस्तावेज आफैँमा सक्षम छ।

२०६२-६३ सालको आन्दोलनको अन्तिम समयसम्म पनि उच्च संवैधानिक राजतन्त्रमा अडिग थियो; जब त्यो अडानबाट आफूलाई परिमार्जित गर्‍यो, उसको गणतन्त्रप्रतिको अडान चञ्चलभएँ गएको छ। यसबाहेक मधेश, दलित, जनजाति, मुस्लिम र महिलालाई पनि सही लिएर हिँडेने सबलमा तुलनात्मक रूपमा अलिबढी प्रतिबद्धता कांग्रेसमै रहेको केन्द्रीय समितिको गणितले देखाउँछ।

तर आफूले वोकेको संविधानले अर्पणाएको निर्वाचन प्रणालीले, एउटा दलको मात्र सरकार बनाउन सक्ने अवस्थालाई सामान्यतया इन्कार गरेको अवस्थामा, अरुसँगको सहकार्यमा सरकारमा जान बातावरण बनाउने सवालमा भने कांग्रेसका कतिपय अडान बेलाबेला बाधक देखिन्छन्।

त्यसैले भन्ने गरिन्छ- हेदा कांग्रेससिनकटको वैचारिक धरातलका जस्ता देखिनेहरूले पनि सहकार्यका सवालमा कांग्रेससिबिपरीत धारका दहहरू रोज्नुको कारण कांग्रेसको कमजोरी 'नेगोसिएसन स्थिल' र अनावश्यक ठातु चरित्र नै हो।

नयाँ दल र नेताको प्रवेश स्थिको संस्कार पछिउल्लो समय नेपाली राजनीतिको अर्को अवयव भए पनि त्यसलाई बेलाबेला कांग्रेसले अवमूल्यन गर्छ भन्नेहरू पनि प्रशस्त छन्। हुन पनि शेरबहादुर देववालाई अपवादमा राख्ने हो भने कृष्णप्रसाद भट्टराई, गिरिजाप्रसाद कोइराला, सुशील कोइराला नेतृत्वको कांग्रेसमा एकाएक युवा र नयाँलाई 'ठूला' या महत्त्वपूर्ण अवसर दिनमा कन्जुस्याई रहेको देखिन्छ्यो।

२०६४ को संविधानसभाको चारवर्षे कार्यकालमा वाम नेतृत्वका चार फरक सरकार बन्दै गर्दा तत्कालीन ६०१ सदस्यीय संसदको दोस्रो दल कांग्रेस पुरै अबाधित सरकारवाहिर रहनुको एउटा प्रमुख कारण नयाँ दलहरूसँग हैसियत अनुसर डिल गर्न आनाकानी गर्ने वा

प्रगतिशील पुँजीवादतिरको बाटो

फुलक सुवेदी

'सो भाग्यवश, हामीसँग बजारले सबै थोक गर्छ भन्ने लिङ्गिडिपीको विपक्षमा विकल्प छ। सरकार, बजार र नागरिक समाजबीच व्यवहारवादी ढंगले शक्तिको पुनः सन्तुलन गरेर हामी स्वतन्त्र, निष्पक्ष र अझै उत्पादनशील व्यवस्थापन अघि बढ्न सकेछौं।

प्रगतिशील पुँजीवादको अर्थ हो- मतदाता र निर्वाचित अधिकारीहरूबीच, कामदार वर्ग र निगमहरूबीच तथा धनी र गरिवहरूबीच नयाँ सामाजिक सम्भन्धना तय हुनुसक्यो अमेरिकी र युरोपेलीहरूका लागि मध्यमवर्गीय जीवनस्तर हासिल गर्न सकिने गरी यथार्थपरक लक्ष्य बनाउन बजारले अरु केही लपन्तुछपन हैन, समाजको सेवा गर्नुपर्छ।'

३ मे २०१९ मा प्रकाशित 'हामीलाई चाहिएको अर्थतन्त्र' शीर्षक आफ्नो लेखमा नोबेल पुरस्कारप्राप्त अर्थशास्त्री जोसेफ स्टिग्लिजले प्रगतिशील पुँजीवादका बारेमा दिएको व्याख्यानमा उपपुस्तक कुरा उल्लेख गरेका छन्।

पछिल्ला २० वर्षदेखि विश्वभर नवउदारवादले निम्त्याएको असमानताले पुँजीवादलाई नै जोखिममा धकेल्दै लगेको बारे निकै बहस हुने गरेको छ। थोमस पिकेटीको पुस्तक 'एक्काइसौं शताब्दीको पुँजीवाद' ले विश्वभर कमाएको लोकाधिपत्या पनि कसरी असमानता घटाएर पुँजीवादलाई बचाउन सकिन्छ भन्ने तर्कलाई पुष्टि गर्नमा केन्द्रित थियो।

तर नेपालको अवस्था भने उच्च या मध्यम आयस्तर भएका विकसित देशहरूको भन्दा भिन्न छ। हामीलाई चाहिँ पहिले आर्थिक वृद्धिका बाटहरूको पहिचान गर्नु छ। हामी चेपुवामा छौं, आवश्यकता र यथार्थबीच। आवश्यकता छ पुँजीवादको विकास गरेर देशका हरेक कुनामा बसोवास गर्ने परिवारलाई शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा, रोजगारीको आधारभूत अवसर उपलब्ध गराउने। मानवीय दृष्टिले बाल्यालयिक अवस्था सुजान गर्न सहयोग गर्ने। यसका लागि सार्वजनिक क्षेत्रले मात्र काम गर्न स्रोत र साधनले उपायदेइन। पूर्वाधार नभएको ठाउँमा बजार जडिने।

राज्य र बजारबीच स्रोतको उच्चतम प्रयोग र वितरणको व्यवस्थापनको क्षेत्र बाँडफाँट नगरी हामी लक्षित आर्थिक वृद्धि हासिल गर्न सकेनौं। सन् १९९० भन्दा अघि राज्य बलियो थियो, निजी क्षेत्र फस्टाउन सकेको थिएन। पछि बजार सक्रिय त भयो तर यसले उत्पादनशील या औद्योगिक पुँजीवादको बाटो समातेन।

राज्य सीमित पुँजीपति वर्ग या व्यावसायिक घरानाका हितहरूलाई व्यवस्थापन गरिदिने औजार मात्र बन्दै गयो। राज्यले बजारलाई हेन, बजारले राज्यलाई चलाउने अवस्था बनेको छ। कुनैकुनै बेला त राज्य छ कि छैन भनेर प्रश्नहरूसमेत उठ्ने गरेका छन्। तपाइँले मिट्टी-बालुवा, चिनी कारखाना, ठेक्कापट्टा र यती या चौधरी रूपका अनेक किसिका सुन्दै आउनुभएको छ जहाँ राजनीतिक नेतृत्व र दोहनकारी असेपसले पुँजीपतिहरूको सालनाला जोडिएको हुन्छ।

आधाशतक आधाशतक राजस्वबाट राज्य चल्ने, आयात गरिएका सामान बेचेर आउने नाफाबाट पुँजीपति वर्ग मालाउने अवस्थाले राष्ट्रिय पुँजीको हैन, दोलात पुँजीको विकासमा मात्र योगदान गरेको छ। रमित्यान्त्र र सहरमा विकास भएको सेवा क्षेत्रका कारण पुँजी निर्माणले केही तल लिएको भए पनि सामाजिक क्षेत्रको विभाजन र स्रोतहरूको उच्च प्रयोगका दृष्टिले हामी एकदम पछि

छौं। देशभित्रको प्राकृतिक स्रोतको उच्च प्रयोग भएको छैन, श्रमयोग्य जनशक्तिको महत्त्वपूर्ण हिस्सा वाहिरिरेको छ। पछिल्लो समय सिमेन्ट र जलविद्युत मात्र हाम्रा आशालगाय क्षेत्र बनेका छन्। नेपालको बजार र उपभोगमै मूलतः भारतीय पुँजीवादलाई पोस्ने काम मात्र गरेको छ।

भारतीय पुँजीले नेपाली बजारमाथि गर्ने हस्तक्षेपको सेपमा परेर नेपाली पुँजीपति वर्ग टाक्सिएको छ। भन्सार-गैरभन्सार अवरोधका कारण नेपाली वस्तु तथा सेवाले भारतीय बजारमा पहुँच पाउन नसके तर भारतले (पछिल्लो समय चीनको हिस्सा पनि थपिँदै छ) नेपाली बजारमाथि एकलौटी नियन्त्रण गर्ने हुँदा नेपालले उत्पादनशील या औद्योगिक पुँजीवादतिर फिडको मान्न सकेको छैन। जलविद्युतको विकाससमेत भारतको प्रत्यक्ष दबावमा छ।

यता हामी बजारले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने गरी राष्ट्रिय पुँजीको विकास नगरीकन अहिलेको अर्थतन्त्रको गोलचक्रबाट मुक्त हुन सकेनौं। केही समययता समाजवाद देशका लागि धाँडो भयो भन्ने कथनलाई स्थापित गर्न खोजिएको छ।

तर समाजवाद राजनीतिक दलहरूका अखिलेख र चुनावमा मत माग्ने हिँडेने नेताहरूका बोलीमा बाहेक कतै उपस्थित छैन। एक प्रकारको भुत्वा

(कोनी) र पराश्रित पुँजीवादले हाम्रो अर्थराजनीतिलाई कठालो समातेर लतारिरेको छ।

अहिले यस्तो बहसतिर तयारीको चाहिँ नेपालको राजनीतिक समीकरणले हो। भरखरै भएको निर्वाचनपछि अप्रत्याशित रूपमा नेकपा माओवादीका अध्यक्ष प्रचण्ड नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीको समर्थनमा प्रधानमन्त्री बने। त्यसलगत्तै छत्रटा प्रदेशमा आफूलाई साम्यवादी दलका नेता-कार्यकर्ता भन्नेहरू मुख्यमन्त्री बनेका छन्, सभामुख बनेका छन्।

सार्ताँ प्रदेशमा पनि साम्यवादीहरूको समर्थनमाथि दलले सरकार बनाएको छ। यसको अर्थ हुन्छ- साम्यवादी भएको दावी गर्ने दलहरूले सरकार र संसदसहित स्थानीय तहमा पनि ठूलै हिस्साको नेतृत्व गर्छन्। यिनले अब कानुन बनाउन र व्यवहारमा आफ्ना नीतिहरू लागू गर्न मनगो मनगो हासिल गरेका छन्।

सरकारको समग्र स्वरूप छिक्किँभैँको भए पनि नीतिगत नेतृत्वचाहिँ साम्यवादी भनिने दलहरूले नै गर्दै छन्। रातो रंग बुझाइँदै घुमैलो देखिए पनि साम्यवादी दलको फन्दा बोक्ने दलले सरकार चलाउँदा कस्तो अर्थराजनीतिक बाटो अख्तियार गर्ला भन्ने प्रश्न उठ्ने नै भयो।

विश्व साम्यवादी आन्दोलनमा कसरी समाजवादीतिर जाने भन्ने विषयमा भएका बहसहरूमध्ये दुइटा बहस हाम्रो सन्दर्भमा अझै पनि अर्थपूर्ण लाग्छन्।

साम्यवादी या समाजवादीहरूले सत्तामा जान कति बल गर्नु या सरकार चलाउन पाए भने कस्तो बाटो लिनु भन्ने सम्बन्धमा भएका यी बहसको वैचारिक अर्थ पनि कम्प्युनिस्टहरूबीच उद्भूत गरिन्छ। पहिलोचाहिँ जर्मन साम्यवादी नेता कार्ल काउत्स्की र रूसियाली सामाजिक जनवादी पार्टीमा ग्रेन्विकहरूले बोकेको विचार हो।

उनीहरूले भन्ने गरेका थिए- पहिले पुँजीवादको चरम विकास हुन देउछ अनि मात्र समाजवादी क्रांतिकारका लागि आधार तयार हुन्छ, हतार गरेर समाजवाद आउँदैन। लेनिनले यस्ता विचारहरू खारेज गरे र साम्यवादी क्रान्ति गरे। केही वर्ष युद्ध समाजवादको अग्रगण्य संस्था सन् १९२१ मा उनले नयाँ आर्थिक नीतिमाथि सीमित मात्रामा पुँजीवाद विकासको बाटो खोलेका थिए।

स्रोतको विवरणमा बजार र निजी क्षेत्रलाई अर्थतन्त्रमा भूमिका खेल्ने बाटो खोलिएको थियो। तर सन् १९२२ पछि नै लेनिन सरकार चलाउन असमर्थ हुँदै गए र १९२४ मा उनको

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

जरैदेखि सोच्ने कि ?

गोपीकृष्ण ढुंगाना

राष्ट्रमा भएका सबै सेवासुविधा ग्रहण त गरे तर कुन कुन क्षेत्रमा के कति योगदान दिए ? नागरिक तहबाट स्वमूल्यांकन हिला भइसकेको गणेश ? भन त तिमी यो मानसरोवरमा के देख्छौ ?', आमा पार्वतीले छोरालाई सोध्दा जवाफ आएको थियो, 'जतातलै कालो देख्छु जतातलै मान्छे नै मान्छे, दौडिइरहेका छन् उनीहरू मलाई मान्छे खोजिरहेका छन्।'

गणेशले आफूलाई बचाउन भनिरहेदा आमा पार्वती शान्त र निर्धक्क भनिरहेकी थिइन्, 'अझै हेर, राम्ररी हेर। त्यस्तो केही छैन।' गणेशलाई लाग्यो, यतिमा केही छैन। मान्छे मान्छे उठ्छ। पनि नबचाउने मेरी आमा कस्तो ? जतिबेला गणेश ११ वर्षका थिए उजले आँखा बन्दै, आमा मुस्कुराइरहेकी छन्। गणेश उरले नीलोकाँडा छुन। आमाको बाणी आयो, 'नढराऊ। बाबु, तिम्रो मन नकारात्मक होला अब नमानिभ्र पस र हेर आफूलाई।'

परिस्थिति विचार गरी गणेशले शान्त भावमा मनको ढोका खोले र हेरे। हो कि ! जस्तो लाग्योत्यसपछि पार्वतीले भनिन्, 'तिमी जे सोच्छौ, यो संसार त्यसै जस्तो आउँछ।' संसारको 'स्थिर'मा त्यही देखिन्छ, जुन कुरा मनमा उत्पादन हुन्छ।

आमाले भनेअनुसार गणेशले लामो र गहिरो सास फेरो पार्वतीले थपिन्, 'आँखा बन्द कुरा, म छु। तिम्रा सबै दुःखबाट बचाउँछु।' उनी ध्यानमग्न भए। जब मन शान्त भयो, तब गणेशले आँखा खोले र भने, 'जतातलै उज्यालो छ आमा, अरु केही छैन।' एकै हुँदा पनि सुसी हुने कला हो यो। यथा दुईत तथा सुईत मनले जे सोच्छ, त्यही देखिन्छ। गणेशमा आत्मविश्वासको तह बढ्यो भनिन्छ, बुवा र आमाबाट गणेशले बाल्यकालमा यस्ता हजारी खजाना पाए। उनलाई दिइएका यस्ता तालिमले १,१११ पाना गरिएको कतिले 'सही दिशा'मा हिँडाउला ? व्यापारमात्र

साथै चार हजार वर्ष लगाएर लेखियो मनमा विचार र लक्ष्य जन्मायो भने पूरा हो रहेछ भने उदाहरण गणेशको बाल्यकालले बताएको छ। हरेक दिन अधिल्लो दिनसँग प्रसिद्धता गर्नेको जीवनले सायंकाता पाउँदै जान्छु हो, मानिस हरेक दिन सफल हुनुपर्छ।

हामीले यसरी सोचेका छौ ? हरेक परिवारले सन्तानलाई गणेशलाई जसरी हरविधा र क्षेत्रमा सानैमा तालिम दिने हो भने बल्ल देशले सही नागरिक पाउँछ। गणेश ? टिम लिडर ? को पूजा गर्नु भनेकै आफ्नो नेतृत्व क्षमताका लागि हो।

हरेक नागरिकको यसरी नै नेतृत्व विकास हुने हो भने विकासमा समस्या रहन्छ, न समुद्रि प्राप्तियै यस किसिमले तालिम लिएर 'सोच जस्तो, भविष्य त्यस्तै' लाई भुलाना बनाउने र यसैमा समर्पण भएर बजार अघि बढ्ने हो भने नेपालमा दक्ष जनशक्तिको अभाव हुने छैन।

चीन होस् वा जापान अथवा कतिपय विकास देश, त्यहाँका बालबालिकाले सानैदेखि हरेक कुरामा अब्बल हुने अवसर पाउँछन्। सरकारीकाल स्रोत र लक्ष्यप्रति दृढ हुने बातावरण पाउँछन्।

सरकारका उज्यालो पाएको बालबालिका त्यही उज्यालो बाँधे सफल बन्छ। उसलाई देशभक्ति सिकाइन्छ। उ देशकै लागि समर्पित हुन्छ। नेपालमा सरकारले होस् वा परिवारले, कसैले पनि बालबालिकालाई 'होल्डिस्टिक डेभलपमेन्ट' मा ध्यान दिएकै छैन, लगानी गरेकै छैन (अपवादबाहेक)। यहाँ त हरेकजसोले जीवनको लय र गति समात्न सकेकै छैन। कतिपय त 'आशीर्वाद'ले भरिनुभन्दा जीवनलाई 'अभिशाप' टाँसेरहेका छन्। नकारात्मक ऊर्जाले भरिएको मानिसबाट समाज र राष्ट्रले के अपेक्षा गर्न सक्छ ? 'दिनु' को सट्टा 'उठ्नु'मा सजा भेट्नेहरूले आफूलाई कतिले 'सही दिशा'मा हिँडाउला ? व्यापारमात्र

होइन, मन्दिरमा समेत ठगनुपर्छ भन्ने मान्यताले घाँसत छ समाज। प्राणिकणकै कमी भन्छ, उसले अरूलाई होइन, आफैँलाई ठाँगेरहेको छ। तीन करोड नेपालीमध्ये कतिमा 'प्लेसेचो' र कतिमा 'नोसेचो' होला ? 'प्लेसेचो' अर्थात् सकारात्मक सोच र चिन्तन, नोसेचो अर्थात् नकारात्मक सोच र चिन्तन। वरिपरि हेर्ने भन्ने जतातलै भेट्छौ, हुँदैन, सकिदैन, गर्दिन, सम्भव नै छैन।

जबसम्म मानिसमा 'हुन्छ, सक्छ, गर्छ, सम्भव छ' भन्ने भाव र संकल्प जन्मदिन, तबसम्म देशले 'थोथ नागरिक' पाउन सक्दैन। यसमा अभिभावक र समाजको ठूलो हात रहन्छ। नोसेचोबाट प्रसृत कैयौँ मानिस हामी विद्या सफलदेखि चोतारोसम्म समय बचाउ पाइरहेछौ।

यो राष्ट्र विकासका लागि घातक हो, छै कसले कहिले बुझ्ने ? एक विद्वानले भनेका थिए, 'आँखा फिम्क्याउँदा लाग्ने समयको एकतिहाइ सफ्यो हो, क्षमा तिमी साथमा पनि खेर नफाल'। हामी अधिकांश क्षणको त के कुरा घण्टा र दिन बिताए पनि त्यसको आभास गर्दैनौं। हजाराँ हामी त हत्या चिन्तन पनि मन पोलेको महसुस गर्दैनौं।

आफू र राष्ट्र बन्न कसैले धेरै केही हुनु पर्दैन। हालै कतारमा बर्द्ध कप २०२२ भयो। मेसी र एम्बापे यी दुई पात्रमात्र हेरौ न। यिनले धेरै के गरे, गोलीपोस्टमा गोल हातेकामात्र न हुन। गोलीपोस्टको ध्यान जतिबेला पनि गोलमै भएर न गोलमा आफ्नो विश्व पहिचान बनाए। खेलेनै नै हुन्छ, तिनको स्वास्थ्य राम्रो भएको। गोलले नै होइन, सबैले चिनेको ? चर्चा गरेको ?

विश्वका हरेक देशका नागरिकदेखि राष्ट्र प्रमुखसम्मको मुखमा छ 'मेसी' र 'एम्बापे'। गोलले नै उनीहरूले नाम (पहिचान), नाम (धन) र सम्मान कमाए।

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

जरैदेखि...

मदर टेरसा वा अरू कैयौ यस्ता नाम छन् जसले एउटै काममा ध्यान लगाए, आफुलाई समर्पण गरे र सफल भए। उक्त कर्म नगर्ना भए के यी व्यक्तित्व संसारको दृष्टिमा पुर्ये? सदसदा जीवित रहन्थे? मानिसको चोला त मरेर जान्छ तर जीवनको पथ (प्यासन, सचेतना अर्थात् शिक्षा र सीप, समयसीमा र आदतहरू) लाई सही दिशा दिन सकेमात्र जुनो जुनी सबैको मनमा बाँच्न सक्छौं हामी पनि। हामीलाई के ले छेकेको छ र ?

समस्या जसरी हामीभित्र छ, समाधान त्यसरी नै हामीभित्रै छ। नखोज्नु र त्यसबाट मुक्त हुन नचाहनु (जस्तो छ त्यस्तैमा रमाउने आदत) ले हामीलाई 'असल' र 'सफल' हुनबाट रोकेको न हो। हरेक काममा बहानावाजी गर्नेहरूलाई सामुन्ने आइसकेको 'सफलता'ले पनि बहानावाजी छोप्छ। यसरी व्यक्ति चुक्छ, चुकिरहन्छ। आफ्नो 'रिचनेस' खोज्न छोडेर अरूको 'कमजोरी' खोज्छौं, खोजिन्छौं र त हामी 'गणित' भन्नु गौरव बन्छौं, बनिन्छौं। यसरी समय विताउनु भनेको मनोरोग हो। भनाइ छ, 'यु क्यान्ट किल टाइम, टाइम किल्स यु' अर्थात् निम्न समयलाई माईने, तिमीलाई समयले मारिनेहेको हुन्छ। त्यो समय आफूमा लगानी गर्ने हो भने अरूतर्फ ध्यान नै जाँदैन। बरू अरूको ध्यान तपाईंमा केन्द्रित हुनेछ।

देश विकासका लागि एउटा सन्दर्भ केलाउने प्रयास गरौं। नेपालमा ४२ प्रतिशत किसान छन् जो वर्षमा ९ महिना काम गर्छन् तर उनीहरूलाई केवल ६ महिना खान पुग्छ। यसै सन्दर्भमा अमेरिकालाई हेरौं, जहाँ तीन जनाले काम गरेर २० जनालाई खाद्यान्न उत्पादन गर्छन्। जापानमा त्यसो कृषिकर्म हुन्छ जबकि त्यहाँ एकजना पनि खेतमा भेटिँदैनन्। इकराबल त्यस्तो देश हो जसले सूचना-प्रविधि (आईटी)को प्रयोग गरेर खेती गर्छ। त्यस देशमा र प्रतिशतकिसानले खेती गरेर ९८ प्रतिशत नागरिकलाई खाद्यान्न पुऱ्याउँछन्। यतिमात्र होइन, निर्वात प्रशस्त गर्छन्। हामी नेपालीसँग के कमी छ र यी सबै कथा लागिरहेको छ। केही हामी फरक पनि छौं। जीवनमा बूढो मेहेनत र लगानी गरेर 'व्यक्तित्व' बनाएका छौं। तर व्यक्तित्वमात्र भएर हुँदैन, उसको योगदान समाज र राष्ट्रलाई कति छ ?

त्यो महत्त्वपूर्ण हुन्छ नेपालमा 'व्यक्तित्व' (पर्सनालिटी) भएकाहरू सबैले एकपटक गार्डिएर सोच्नुपर्ने बेला आएको छ। कि मैले आफ्नो तर्फबाट जन्मभूमि नेपालको समग्र विकासका लागि के गरे ? राष्ट्रमा भएका प्रकृति, माटोदेखि सारा सुबिधा ग्रहण त गरे तर कुन कुन क्षेत्रमा के कति योगदान दिए ?

स्वमूल्यांकन हिला भइसकेको छ। अधिकांश हामीसँग लिनुपर्छ भनेमात्र भाव छ, 'दिनुपर्छ' भने भावलाई स्वीकानै सकेका छैनौं। दिने कति महान् हुन्छ हेरौं त, देवता। दिने भएर देवता भए, हामी लिनेहरू 'लेवना'मा सीमित भयौं, भइरह्यौं र त जहाँको तहाँ छौं।

लिएर होइन, दिएर मात्र मान्छेले संसार जित्ने हो। 'ल' अफ पर्सनालिटी'ले भन्छ, 'व्यक्ति जस्तो चाहन्छ, त्यस्तै बन्न सक्छ।' हामीले आजसम्म के चाहे्यौं? आफैलाई प्रशन्न गरौं र खोजौं आफूभित्रको सम्भावना। किनकि संसारमा जे पनि रोप्ने अवसर छ। यो मलिलो धरतीमा जे रोप्ने, त्यही फल्छ।

२१औं शताब्दीको अत्याधुनिक समयमा छौं हामी। विश्व प्रतिस्पर्धामा नउभिरहस्यौं हामी नेपाली 'कुवाको प्यागुतो' मै सीमित हुन्छौं। हामीले आजसम्म के गर्नु? त्यो भव्य गर्नु, व्यक्तित्व विकासको जे गर्नु, भव्य गर्नु भन्ने छम छ। यस्ता भ्रम हरेक क्षेत्र र विषयमा भेटिन्छन्। तिनलाई चिरेर अब सर्वप्रथम नेपाल विश्ववजारमा अग्रिका, बेलायत, चीन, अस्ट्रेलिया, जापान, सिंगापुरजसरी चिनिनुपर्छ। यसका लागि सामूहिक प्रयास चाहिन्छ। यस्तो शतयुग तत्कालम निरन्तर हुनुपर्छ। जबसम्म यसले सांस्कृतिक परिणाम हात पार्दैन। यो समृद्धि नेपालले प्राप्त गर्न हरक्षेत्रमा विकास अनिवार्य सतं हो।

भौतिक पूर्वाधारलाई विकास गर्नु भने अर्को महाभूले हुन्छ। व्यक्तिक/नागरिकसँग जोडिएका हरेक विषय, क्षेत्र, सन्दर्भ र संस्कारको उच्चतम विकास पहिलो सतं हो। विकास राष्ट्रसङ्घले निर्धारण गरेको दिगो विकास लक्ष्य (एसडीजी)का सबै सूचकांक यथा पहिल र प्रयास यी दुई विकासका लक्ष्य आवश्यक छ भनेर सरकार र नागरिकहरूले बुझ्नुपर्छ। अन्यथा देश विकास जहाँको तहाँ हुनेछ। 'समृद्ध नेपाल : सही नेपाली' बनाउने सरकारको १५औं योजनालाई साकार पार्न जैरेडिबि सोच्ने बेला हो यो। अब रतर्भर हिला नगरो। **सम्भार अन्वेषणपोष्ट**

सयूक्त राष्ट्रसङ्घले निर्धारण गरेको दिगो विकास लक्ष्य (एसडीजी)का सबै सूचकांक यथा पहिल र प्रयास यी दुई विकासका लक्ष्य आवश्यक छ भनेर सरकार र नागरिकहरूले बुझ्नुपर्छ। अन्यथा देश विकास जहाँको तहाँ हुनेछ। 'समृद्ध नेपाल : सही नेपाली' बनाउने सरकारको १५औं योजनालाई साकार पार्न जैरेडिबि सोच्ने बेला हो यो। अब रतर्भर हिला नगरो। **सम्भार अन्वेषणपोष्ट**

प्रगतिशील.....

मृत्यु भएपछि स्टालिनले यो बाटो मोडेर तत्काल समाजवादमा जाने बाटो हिंडे। यसको परिणाम के भयो, सबैलाई जानकारी नै छ। सन् १९४९ मा भएको जनवादी क्रान्ति (कम्युनिस्टहरूको नेतृत्वमा भएको पुँजीवादी क्रान्ति) लगत्तै चीनले कस्तो बाटो लिने भन्ने विषयमा चिनिंयो। कम्युनिस्टहरूबीच बहस आरम्भ भयो।

माओले केही वर्ष त पुँजीवादी सुधारका कार्यमा ध्यान दिए। भूमिस्वधार गरेर किसानहरूलाई जमिन बाँडियो। निजी उद्योगपत्यालाई प्रोत्साहित पनि गरियो। तर सन् १९५८ पछि भने उनले पनि हतारमा समाजवादतिर जाने बाटो अवलम्बन गरे। जमिन र उद्योगको सामूहिकीकरणमा जोड दिइयो। कम्युनिस्ट बने। यो बाटो गलत हो, निजी क्षेत्र र बजारको भूमिका निषेध गर्ने हुन भन्नेहरूलाई पुँजीवादपन्थी भन्दै पार्टीबाट निष्कासित गरियो, जेल हाले र हत्या गर्ने काम भयो। माओको मृत्युपछि तेउको नेतृत्वमा चीनले अर्थतन्त्रमा बजार र निजी क्षेत्रको भूमिकालाई प्रोत्साहित गर्दै गयो अर्थात् अहिले निकै उन्नति गरिरहेको छ। केही समय त समाजवादी बजार अर्थतन्त्रकै नाममा स्वच्छन्द (अर्थ हदसम्म कोभि) पुँजीवाद र बजार प्रभावशाली बन्दै गयो। सी चिनफिङले सत्तामा आएपछि अलिचलि समाजवादतिर ढल्किँदै धनीहरूबाट लिएर गरिबलाई बाँड्न कर प्रणालीलाई प्रयोग गर्ने बाटो लिए।

सन् १९७८ को सुधारपछि पहिलेका सामाजिक सुरक्षाका व्यवस्थाहरू भत्किए। पहिलो ३० वर्षमा सीमित व्यक्तिकहरू र सीमित क्षेत्र उद्यम धनी भएको अर्थ आम जनता र क्षेत्रहरू पछि पर्ने। गएर व्यापक असमानता फैलिएको चीनमा अहिले सरकारले लिएका नीतिहरूबाट सामाजिक न्यायको सुनिश्चितता गर्ने विवरण प्रणालीलाई मजबुत बनाइएको छ। यसैलाई कम्युनिस्टहरूको नेतृत्वमा चलिरेको प्रगतिशील पुँजीवादको अर्थशास्त्रिक बाटो पनि (?) भन्न सकिन्छ। के नेपालले यस्तो बाटो

लिन सम्भव छ? माओवादी केन्द्र नेकपा एमाले दुवै पुँजीवादी जनवादी क्रान्ति पूरा भएको र समाजवादको आधार तयार गर्ने समय आएको निष्कर्षमा पुगेका हुनाले पनि यस्तो बहसले केही थप राख्छ नै।

स्ट्रिग्लज अगाडि लेख्छन्, 'प गतिशील पुँजीवाद नवउदारवादजस्तो नभएर वर्तमान समयमा मृत्युको सूचना कसरी हुन्छ भन्ने सही जानमा आधारित छ।

राष्ट्रको दिगोपन र सतको धन अरू देशबाट थुपेर या प्राकृतिक स्रोत र मानिसको शोषण गरेर प्राप्त हुँदैन, बरु नयाँ कुरा खोजी गर्ने मानवीय गुण र सहकार्यबाट प्राप्त हुन्छ जसलाई प्रायः सरकार र नागरिक समाजका संस्थाहरूले सहजीकरण गर्छन्।

अठारौं शताब्दीको आधाउधौदेखि उत्पादकत्व बढाउने नवप्रवर्तनहरू नै गतिशीलता र उच्च जीवनस्तरका मुख्य चालक शक्तिका रूपमा रहँदै आएका छन्। औद्योगिक क्रान्तिले ठोका खोलेको तीव्र आर्थिक प्रगतिमा मुख्य दुई खम्बा छन्।

पहिलो हो विज्ञान, जसबाट हामी आफूवत्परको विकास वृद्धि र पछ्याउने सक्छौं। दोस्रो चाहिँ सामाजिक संगठन हो, जसले हामीलाई आफू एकैलेको सामर्थ्यबन्दा कैयौं गुणा बढी उत्पादनशील बनाउन मद्दत गर्छन्। समयक्रममा विधिगत आसन, शक्ति सन्तुलनको सिद्धान्त अपनाएका लोकतान्त्रिक व्यवस्था र विश्वव्यापी स्तरीकरणले यी दुवै खम्बालाई थप मजबुत बनाउँदै लगेका छन्।

नेपालका सन्दर्भमा स्ट्रिग्लजले भनेका नवप्रवर्तन र लोकतन्त्र दुवै खम्बा कमजोर छन्। उच्च आर्थिक वृद्ध नभई आम मानिसलाई मध्यम वर्गमा लैजान सम्भव हुँदैन। बलियो मध्यम वर्गले मात्र नागरिक समाजका संस्थाहरू बलियो बनाउन र राज्यलाई उत्तरदायी बनाउन दबाव दिन सक्छ। सार्वजनिक संस्थाहरू बलियो नबनिकने लोकतन्त्र विरकसित हुँदैन।

यसरी आर्थिक विकास र लोकतन्त्र सँगै अग्रि बढ्ने अन्तरसम्बन्धित र परिपूरक घटनाहरू हुन्। आर्थिक विकासका संरचनागत तयारहरू भने घरेलु अर्थतन्त्रको स्वरूप र विश्ववजारसँगको अन्तरक्रिया दुवैतिर छन्। निर्वाहमुखी कृषिमा ६० प्रतिशतजति जनसंख्या आश्रित हुनु र आम उत्पादनमा आधारित सस्तो विदेशी सामानसँग प्रतिस्पर्धा गर्न नसकेर देशभित्र स्वतन्त्र उद्योग प्रणालीको विकास नहुनुजस्ता जुम्व्याहा संरचनागत अवरोध हामी सामना गरिरहेका छौं।

औद्योगिक पुँजीवादको विकास नभई कृषिको अतिरिक्त जनशक्ति आधुनिक क्षेत्रले खिचन सक्दैन। विश्वका नवविक्सित महानगरहरूमा नेपालीहरूको श्रम आप्रवासन पनि यसै कारणले भइरहेको छ। आर्थिक वृद्धि हासिल हुँदै जाँदा त्यसको न्यायोचित वितरणमार्फत सामाजिक न्यायसहितको प्रणाली विकास गर्ने गरी अहिले राज्यलाई नियन्त्रणशील बनाउने र वितरणको माध्यम बनाउने गरी स्वतन्त्र पुँजीवादको विकासमा लाग्नुबाहेक हामीसँग अर्को विकल्प छैन। यहाँतिर राज्य र बजारको सीमा पनि प्रस्ट हुनु जरुरी छ।

साना उत्पादकहरू, साना व्यवसायहरूलाई रूखा माछाले खानबाट वचाउने काम राज्यको हो। राज्यका अनेक शक्तिक्षेत्रसँग साँगठान गरेर अनुत्पादक पुँजी स्वचर्य गर्ने र छिटो धनी हुने अवसर कसैले पाइरहने प्रवृत्तिले प्रतिस्पर्धा र

नवप्रवर्तनका माध्यमबाट उत्पादनशील काम गर्ने पुँजीपति वर्गलाई निरुत्साहित मात्र गर्छ।

राज्यले जनशक्तिको उत्पादनमा पर्याप्त लगानी गर्ने, विधिको शासन कायम गर्ने, पिछडिएका क्षेत्रसम्म पूर्वाधार विस्तार गर्ने र खास गरी ब्याङ्क पब्लिकी देवावली रोक्न पर्याप्त प्रयास गर्ने हो भने मात्र हामी पुँजीवादी विकासको नयाँ चरणमा प्रवेश गर्न सक्नेछौं जहाँबाट समाजवादतिर जानुअघि कमसेकम प्रगतिशील पुँजीवादको अभ्यास गर्ने व्याकत हासिल हुन्छ।

स्ट्रिग्लजको कोषण गरेर प्राप्त हुँदैन, बरु नयाँ कुरा खोजी गर्ने मानवीय गुण र सहकार्यबाट प्राप्त हुन्छ जसलाई प्रायः सरकार र नागरिक समाजका संस्थाहरूले सहजीकरण गर्छन्। अठारौं शताब्दीको आधाउधौदेखि उत्पादकत्व बढाउने नवप्रवर्तनहरू नै गतिशीलता र उच्च जीवनस्तरका मुख्य चालक शक्तिका रूपमा रहँदै आएका छन्। औद्योगिक क्रान्तिले ठोका खोलेको तीव्र आर्थिक प्रगतिमा मुख्य दुई खम्बा छन्। पहिलो हो विज्ञान, जसबाट हामी आफूवत्परको विकास वृद्धि र पछ्याउने सक्छौं। दोस्रो चाहिँ सामाजिक संगठन हो, जसले हामीलाई आफू एकैलेको सामर्थ्यबन्दा कैयौं गुणा बढी उत्पादनशील बनाउन मद्दत गर्छन्। समयक्रममा विधिगत आसन, शक्ति सन्तुलनको सिद्धान्त अपनाएका लोकतान्त्रिक व्यवस्था र विश्वव्यापी स्तरीकरणले यी दुवै खम्बालाई थप मजबुत बनाउँदै लगेका छन्।

सरकारलाई .....

लिनको अरिख्त अस्वीकार गर्नु रहेको देखिन्छ। वायुमार्म भइराईले एकाएक मधेशकेन्द्रित दलका २६-२७ सांसदलाई मन्त्रिमण्डलमा सामेल हुन प्रस्ताव गरिरहेका मधेशकेन्द्रित दलको यी मागलाई कांग्रेसले अस्वीकार गरेको थियो। त्यही कारण मधेशी-कांग्रेस-एमाले सहकार्यको प्रयास सम्भव नभएर प्रधानमन्त्रीको जिम्मेवारी भइराईको काँधमा आएको इतिहास छ।

त्यसैले कम्युनिस्ट मात्र होइन, विचार र व्यवहार हेदां कांग्रेसकट देखिने/भनिने राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीजस्ता दलहरू पनि सत्ताका सवालमा कम्युनिस्टहरूसँगै सहकार्यमा रमाउँछन् र त्यसको कारण हो- बहुसंख्यक कांग्रेसीमा रहेको नयाँ र युवालाई एघारक माथि लैजान हुन, 'सिनियरिटी मेन्टेन' गर्नुपर्छ भन्ने धड्यङ्गी।

परिणामतः, नयाँ दलहरू कांग्रेससँग सौदावाजी गर्नवाटै तर्कन्छन् जसरी यस पटक कांग्रेसका असन्तुष्टहरूकै मत पाएर जितेका राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका रवि लामालेनेले पनि कांग्रेससँग कुरा गर्नभन्दा वाम दलहरूसँग सहकार्यमा काँध मिलाउन सहज ठाने।

संविधानको कार्यान्वयन र संघीय संरचनाभित्रको प्रदेश तहलाई कसरी जनमुक्ति र जनस्वीकार्य बनाउन सकिन्छ भने सवालमा कांग्रेसले सहकार्य गर्न सक्ने नेतृत्वशक्ति भनेका दाहाल र माव्य नेपाल मात्र हुन्।

शान्ति प्रक्रियामा नेतृत्वदायी भूमिकाका साथै पहिल्लो संविधान बनाउन र घोषणा गर्न सफल देखिए पनि २०६२-६२ देखि आजसम्मका कूटन राजनीतिक अव्यवहहरूलाई पृष्ठभूमिमा राखेर हेर्दा, कांग्रेस आफैमा बढ् खेलाडीका रूपमा प्रस्तुत भइरहेका बारम्बार रूढ दलको धूर्त चरित्रको सिकार हुनुपर्येको छ।

हुन पनि, 'म र गिरिजावायु नभएका भए नेपालमा शान्ति प्रक्रियाले आकार नै पाउँदैनथ्यो' भन्ने हावका प्रधानमन्त्री दाहालले नै 'हामीले गिरिजावायुलाई राष्ट्रपतिमा जान रोकेर गल्ली गरेका रहेछौं' भनेर निकै पटक प्रश्नचिह्न गरेको सुन्दै आइएको छ। पहिलो संविधानसभा/व्यवस्थापिका-संसद्को चारवर्षे कार्यकालमा पहिलो र तेस्रो दलबाट (निर्वाचनमा हारेका नेतासमेत गरी) चार जना कम्युनिस्ट प्रधानमन्त्री हुने दोस्रो दल कांग्रेसले सरकारमा नेतृत्व त के, सहभारगी हुने अन्तरक्रियामा पाएन। माओवादीलाई शान्ति प्रक्रियामा ल्याएका कारण कांग्रेस एकातिर जनताका नजरमा इतिहासमै सचभन्दा बढी आक्रान्तक विधो

भने त्यही प्रक्रियाको बलमा संसदा पुन स्फुल माओवादी नेतृत्व नै कांग्रेसलाई रोक्ने प्रमुख तयारी बनेर तैरिंदियो। तैपनि प्रदेश र स्थानीय सरकार नयाँ केही होइनन्, यी पनि केन्द्र अधीनस्थ एकाइ मात्र हुन् भन्ने केपी शर्मा ओलीको प्रधानमन्त्रीय अभिप्रेत र आफ्नै नेकपा दलका सातमध्ये छ, मुख्यमन्त्रीसँग भएका व्यवहारले फरकको कांग्रेसका लागि ओली वा अरूभन्दा एजेन्डाका हिसावले दाहाल नै नजिक देखिए।

नयाँ संविधान अन्तर्गत आएको नयाँ संसद् पनि पुरानो संविधानको हवाला दिँदै र नयाँ परिस्थितिको ठाउँ अवमूल्यन गर्दै पहिलेकै भंग गर्न सकिन्छ भन्ने ओली अभिव्यक्तिले त कांग्रेस अरू फरकको पथको छ।

कम्युनिस्टमध्ये पुरानो संसद्वादी मानिने एमालेका अध्यक्षले यदि उनी संसद् विघटनका पक्षमा हुनु भने संविधानको संशोधनमा सहकार्य गरेर पुरानै प्रावधान राख्नमा जोडबल गर्नुपर्नेमा किन संविधानविरोधी राष्ट्रपतिमा छुन त भनेर आशंका गरी अस्वामिक पनि होइन। तत्कालीन सरकारका संविधानविरोधी गतिविधिले नै अहिले कतै प्रदेश लगायतका संरचना देशका लागि दायित्व मात्र त भएका छैनन् भन्नेहरूका लागि बलियो आधार भएको छ र त्यसले प्रदेश खारेज गर भन्नेहरू अरू जुरमुराएका छन्।

भले दाहाल पनि लिइदिनेको सभामा पुगेर 'राष्ट्रियताका सवालमा राप्रपा र माओवादी एक ठाउँमा छौं' भन्न पनि थ्याउँछन्, तर संघीयता, मधेश लगायतका सवालमा उनी एमालेका अध्यक्षभन्दा उदार छन् भन्नेमा नागरिकता विधेयकमा कांग्रेससँगै रहेर दिएको उनको साबन्ने बताउँछ। हुन पनि सहकार्य नै गर्ने परेपश्चात् विचार र व्यवहारमा लचिलाहरू नै एकआपसका रोजाइ हुने रहेछन्। भनिन्छ, नेपालका दलहरूमा नैदान्तिक धरातल कम छ।

विचारमा असहमत दलसँग सहकार्य गर्नुअघि आन्तरिक रूपमा एक पटक पनि नघोर्तिले सतासँग जोडिएर दलका नेताहरूले गैरे सहकार्यले पनि त्यो पुष्टि गर्दै आएको छ। 'नो नट अगेन' नारामा पहिलो पटक संसद् छिरेका रवि लामालेनेले संसद् छिरेलगत्तै उमेरले सक्ती कटेका र पटकपटक 'रेस्ट' भएकाहरूसँग सरकारमा सहकार्य गरे।

यसो गरिरहेका आफूलाई त्यहाँ पुऱ्याउने मतदातासँग संवाद गर्नसम्म आवश्यक ठानेन। मधेशलाई आधार बनाई राजनीति गर्ने मधेशकेन्द्रित दलहरूका शीर्ष नेतामा यस्तो प्रवृत्ति धेरै समयअघि नै देखिएको हो। परिणामतः, दलका दोस्रो-तेस्रो तहका कार्यकर्ताहरू पनि आफ्ना स्वार्थमा साथ नदिने दल त्याग्दै अर्कातर्फ जानै क्रम बढेको छ र यो क्रम निर्वाचनका मुखमा अफ बढी देखिँदै आएको छ। मतलब, नेपाली राजनीति सिद्धान्तका आधारमा चल सकेको छैन।

यस अवस्थामा कांग्रेसको विकल्प भनेको सहकार्य गर्ने सहज शक्तिहरूसम्म एउटालाई संविधानविरोधी मोर्चाको भू गेमा छाड्ने कि कमसेकम किनारातिर व्यापार सुरक्षित राख्ने भन्ने नै हो। अन्तिम पटकलाई भनेर एलान गरेका दाहाललाई कि 'संस्कार बसाओ', नत्र निर्वाचनपश्चात् कमसेकम ठूलो दलले सत्ता नैतृत्व गर्दा म्यान्डेट सिक्बारेको माँल्छिन्, भनेर मनाउनु सक्नुपर्थ्यो कि त समर्थन गरेर प्रधानमन्त्री बनाउनुपर्थ्यो। यी दुइटै काम नभएकाले दाहाल विचरिएर अर्को कितामा पुग्नु हुन सक्ने लामो समयको इयामेजलाई समर्थ्यै कन्ट्रोल गर्ने उपायका रूपमा कांग्रेसले विश्वासको तटको धनी हुनको विनियोजक देखिन्छ। दाहालले पनि हिजोका कमीकमजोरी

र एमाले नेतृत्वका कतिपय अडानसमेत हेरेर होला, गठबन्धनबाट वाहिरिँदै गर्दा पनि कांग्रेससिद्ध कटु बचन नगरी सहकार्यको ढोका खुले रहेको सन्देश दिइरहे।

तर के स्वभावमा अस्थिर र शंकाका भरमा बढी आकलन गर्ने दाहालले कांग्रेसका ती उद्देश्यमा साथ दिइरहन सक्ला? उनका पछिल्ला अभिव्यक्ति सामाजिक रूपान्तरणका लागि काम गर्ने नेताका भन्दा पनि कुरासुन्नु देखिएका छन्।

आफ्नो दौरा-सुरुवाल अवतारलाई पुष्टि गर्न सामाजिक सञ्जालको कमेन्टमा भर परेको उनको अभिव्यक्तिले पनि त्यस्तै संकेत छन्। आज नेता कम पुरालिखत बढी हुने हो भने त नेपाली, खास गरी विदेशमा रहेकाहरूले प्रदेशको खारेजी भन्नेलाई सबन्दा वाहवाजी खान्नु, समावेशीक नाममा सामन्तवात्मक विभेदको प्रावधान हुन भन्नेलाई धेरै ताली देलान, परिवर्तित परिस्थितिमा आएका महिला र अल्पसंख्यकमध्ये कानूका विरोधमा आउने भाष्यमा धेरै सकारात्मक कमेन्ट देलान्। सम्भार इकाण्टिपुर

तराई.....

विवादलाई साम्य पारेको थियो। 'होस्पिटलबाट भएको लापरवाहीले मृत्यु भएको'को शिर्षको घटनाको छानविन गरी दोषीलाई कारवाही हुनुपर्ने आफूहरूले मान गरेका छौं, ताकी भोलिको विनाम अरू कोही बिरामीसँग यस्तो घटना नघटोस्,' पीडित सोनारले भने, आफूहरूले कैै पनि क्षतिपूर्ति माग गरेका छैनौं तर उपाचारमा अस्पतालको चरम लापरवाहीकै कारण बच्चाको मृत्यु भएको छ।' तराई अस्पतालले पनि गतिलै स्वीकारेकोले दोषीलाई कडा कारवाही होस भन्ने मात्रै चाहेको पीडित सोनारले बताए। तराई होस्पिटलको प्रशासन शाखाले सहमतिमै कुरा टुङ्गिएको बताउँदै के सहमति भएको बारे बोल्न चाहैन। तराई होस्पिटलका सञ्चालक सञ्चालक डा.रोशन कुशीले भने भेट्दै चाहैन। पटक पटक सम्पर्क गर्दा समेत घटनाबारे जानकारी गराउन सम्पर्क मै आउन चाहिन। घटनाबारे जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साले मुद्दा दर्ता गरेको छ। पीडितले दिएको उजुरीको आधारमा तराई अस्पतालमाथि मुद्दा दर्ता गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साले जनाएको छ। मृत्यु भएको बच्चाको पोस्मार्टका लागि नारायणी अस्पतालमा पुऱ्याइएको छ। यस्ता घटना पटक पटक तराई होस्पिटलमा घट्टेपनि हालसम्म तीतले उपचारमा सुधार गर्न सकेका छैन।

मेरो चरित्र..

विभिन्न सञ्चारमाध्यम तथा सामाजिक सञ्जालहरूमा प्रचारवाजी गरिएको भन्दै उनले दुःखेसो पोचे। एमाले प्रदेश गरेदेखि नै शर्माले आफ्नो बारेमा मिथ्या प्रचारवाजी गरेर आम जनमानसमा भ्रम स्थापित गरिएर आफ्नो बदनामी हुने अवस्था सिर्जना भएको बताए।

उनी नेकपा एमालेबाट स्थानिय चुनावमा कफहा मैपुनर गाउँपालिकाको वडा नं ४ वटा वडा अध्यक्ष पदका उम्मेदवार पनि थिए। एमाले प्रदेश गरेदेखि नै शर्माले आफ्नो बारेमा मिथ्या प्रचारवाजी गरेर आम जनमानसमा भ्रम स्थापित गरिएर आफ्नो बदनामी हुने अवस्था सिर्जना भएको बताए।

उपसभामुखमा.....

नारायणी शर्मा र राप्रपाका राजेन्द्र प्रसाद लिइदैन छन्। उनको विपक्षमा नेपाली कांग्रेसकी मुक्ताकुमारी यादव उम्मेदवार थिइन्। यादवको प्रस्तावकमा कांग्रेस सांसद बडी समाज र समर्थकमा नेकपा एकिकृत समाजवादीका सांसद भेटमणि चौधरी र लोसपा सांसद सर्वेन्द्रनाथ शुक्ला छन्।

नेता चौरसिया र गुप्ता एमाले मधेश प्रदेश कमिटी सदस्यमा मनोनित

कृष्णा प्र. कुशवाहा वीरगंज । पर्साको पकाहा मैनपुर गाउँपालिका पूर्व अध्यक्ष एवं जनता समाजवादी पार्टी, नेपाल (जसपा) नेता विजयी चौ रसिया र पर्सा कै बिन्दुबासिनी गाउँपालिका पूर्व उपाध्यक्ष तथा नेपाली कांग्रेस पार्टीकी मधेश प्रदेश कमिटी सदस्य नेता किरण देवी

गुप्तले परित्याग गरी नेकपा (एमाले) मा प्रवेश गरेकालाई एमालेले मधेश प्रदेश कमिटी सदस्यमा मनोनयन गरेको छ । उहाँ दशक अघि देखि राजनीतिमा क्रियाशील रहेका नेता चौरसिया र गुप्तले पार्टी परित्याग गरी एमाले रोजेका थिए । केही समयअघि एमालेका केन्द्रिय सदस्य एवं पर्सा क्षेत्र

नं ३ का प्रतिनिधि सभा सदस्य राजकुमार गुप्ताको पहलमा एमाले प्रवेश गरेका थिए । 'मधेशवादी पार्टीहरूले मधेशको नारा मात्रै दिने तर जनताको पक्षमा नभइ सीमित नेताको स्वार्थपूर्ति गर्ने काम मात्र गरेको अनुभूति भएपछि एमालेमा प्रवेश गरेको हुँ' भने विजय चौरसिया बताउँछन् । यहाँ आएपछि थाहा भयो मधेश विरोधी भनि प्रचार गरिएको एमाले नै वास्तवमा मधेशको विकासमा सबैभन्दा ठुलै काम गर्ने पार्टी रहेछ भने नेता गुप्तले बताउनु । प्रदेश कमिटीमा मनोनित भएपछि नेता चौरसिया र गुप्तले पार्टी नेतृत्वप्रति धन्यवाद ज्ञापन गर्दै पार्टी र एमाले नेतृत्वको प्रति क्रियाशील हुने बताए ।

लायन्स क्लब इन्टरनेशनल डिस्ट्रिक्ट ३२५ एसको तेश्रो क्याबिनेट मिटिङ वीरगंजमा सम्पन्न

वीरगंज, माघ ७ । लायन्स क्लब इन्टरनेशनल डिस्ट्रिक्ट ३२५ एसको तेश्रो क्याबिनेट मिटिङ वीरगंजमा सम्पन्न भएको छ ।

वीरगंजको होटल भिष्णामा सम्पन्न भएको तेश्रो क्याबिनेट मिटिङ तथा सम्मान कार्यक्रममा डिस्ट्रिक्ट ३२५ एसका गभर्नर लयान अमर वहादुर श्रेष्ठले देशका विभिन्न स्थानमा लयन्सका लिडर तथा अन्य विभिन्न क्लबहरूले गरेको कामको गतिविधिहरूबारे चर्चा गरेका थिए । गभर्नर श्रेष्ठले सो अवसरमा आफ्नो कार्यकालमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा लयन्सको अभियानमा सहयोग गर्ने एवं निस्वार्थ रूपमा सेवा गर्नेहरूलाई पुरस्कृत गर्दै आफू सधै लयन्सको अभियानमा लागि रहने बताए ।

सम्मान गर्न सफल डिस्ट्रिक्ट ३२५ एसले उत्साहका साथ काम गरिरहेकामा गभर्नरको खुलेर प्रशंसा गर्नु भएको थियो । कार्यक्रममा लयन्स क्लब इन्टरनेशनल डिस्ट्रिक्ट ३२५ एस अन्तर्गत रहेका क्लबहरूले गरेका कामको उत्कृष्टताका आधारमा क्लबका प्रदाधिकारी एवं उत्कृष्ट क्याबिनेट अफिसरहरूलाई सम्मान पनि गरिएको थियो ।

सम्मानित सबैलाई लयन्स क्लब डिस्ट्रिक्ट ३२५ एसका गभर्नर अमर वहादुर श्रेष्ठल र लयन्स क्लब इन्टरनेशनलका आइडी इन्डोर्सी बालकृष्ण बुर्लाकीले सम्मान पत्र सहित सम्मान गरेका थिए । कार्यक्रममा लयन्स क्लब इन्टरनेशनलका पाष्ट मल्टिपल कामिन्सिल चैयरपर्सन लयान रमेश अग्रवाल, पुर्व गभर्नरद्वय लयान डा. आर.पु. खेतान, लयान शम्भु नकर्मि, प्रथम भाईस डिस्ट्रिक्ट गभर्नर लयान डि.एन. अग्रवाल, द्वितीय भाईस डिस्ट्रिक्ट गभर्नर लयान तासी डोल्मा तुब्बाहाम्फे लगायतका अतिथिहरूले आ-आफ्नो मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए । कार्यक्रमको सहजीकरण डिस्ट्रिक्ट क्याबिनेट सेक्रेटरी लयान बाल कुमार पाण्डेले गरेका थिए ।

सबै लयन्सकमीहरूको साथ र सहयोगप्रति उनले आभार समेत प्रकट गरे । त्यसैगरी कार्यक्रममा प्रमुख अतिथिको रूपमा निम्ताईएका लयन्स क्लब इन्टरनेशनलका आइडी इन्डोर्सी बालकृष्ण बुर्लाकीले डिस्ट्रिक्ट गभर्नर अमर वहादुर श्रेष्ठको सफल नेतृत्वले नेपालका सबै लयन्सलाई गौरव महसुस गर्ने वातावरण बनेको बताउँदै सौम्य, फेलोशिप र लिडरशिपमा धेरै कार्यहरू

उजागर नगर्ने सतर्ता बताए । जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साका प्रमुख प्रहरी उपरीक्षक रूपमा कोमल साह नयाँ आफ्नो फाइदा उठाउँदै विभिन्न मुद्दामा फसेकाहरूलाई सफाई समेत दिलाउनु सई यादव र विचौलीयाहरू सफल समेत भएको उनले बताए । विचौलीयाहरूले कतिपय अपराधीलाई छुटाउनु सफल भएका छन् भने २ (दुई) जनालाई मालपनि सिफारिस वारे धाइरहेको उनले दावी गरेका छन् । एक जना अर्को प्रहरी श्रोतका अनुसार प्रहरीलाई नै कमाई खाने माध्यम बनाएको बारे उनले जिज्ञास गरे । उनका अनुसार जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साका कर्मचारीहरूसंग राम्रो सम्बन्ध बनाएर व्यापारीलाई समेत ठग्ने काम भएको बताएका छन् । सीमावाट हुने अर्बौं ध कृषाकलापका साथै भन्सार छुलेर ल्याउने व्यापारीहरूको गोदाममा पुगि वार्गेनिड गर्ने गरेको र नहिए प्रहरीलाई नै प्रयोग गरी छापामारी समेत विचौलीयाले नै गर्ने गराउने गरेको उनले बताए । रकमकै आधारमा आश्रीत रहेका केही गुरामा कर्मचारीहरू समेत यस्ता घटनाहरूमा संलग्न हुने गरेको

पर्सा प्रहरी ..

नेपाली नागरिकको सुरक्षा ग्यारेन्टी गर्ने नेपाल प्रहरी जस्तो पवित्र संगठनलाई सई यादव र विचौलीयाहरूले नै बदनाम गर्न अतुर भएको देख्न थालिएको छ । विभिन्न मुद्दामा पक्राउ परेका आरोपित तथा अपराधीहरूलाई उन्मुक्ति गराउनको निमित्त सई यादव र विचौलीयाहरूले नै बदनाम गर्न अतुर भएको देख्न थालिएको छ । विभिन्न मुद्दामा पक्राउ परेका आरोपित तथा अपराधीहरूलाई उन्मुक्ति गराउनको निमित्त सई यादव र विचौलीयाहरूले नै बदनाम गर्न अतुर भएको देख्न थालिएको छ । विभिन्न मुद्दामा पक्राउ परेका आरोपित तथा अपराधीहरूलाई उन्मुक्ति गराउनको निमित्त सई यादव र विचौलीयाहरूले नै बदनाम गर्न अतुर भएको देख्न थालिएको छ ।

समेत उनले जिज्ञास गरेका छन् । यस विषयमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साका प्रमुख कोमल साहले आफूलाई कुनै किसिमको दबाव अथवा कुनै किसिमको आर्थिक प्रलोभन हालसम्म नआएको बताउनु भयो । उनले आफ्नो संगठनको नीति निर्देशन विपरीत गई कुनै किसिमको कार्य नगरेको समेत बताउनु भयो । उहाले यस विषयमा अनुसन्धान गरी त्यस्ता गतिविधिमा संलग्न हुने प्रहरीलाई समेत कारवाही गर्ने बताउनु भयो । उहाले जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्सा भित्र विचौलीयाहरू हावी भएको विषयमा समेत आफूलाई केही जानकारी नभएको बताउनु भयो । जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्सा परिसर भित्र कुनै किसिमको विचौलीयालाई प्रवेश निषेध नै गरिएको ठोकुवा गरेका छन् साथै यदि प्रहरी प्रशासनवाट यस्तो कुनै किसिमको गतिविधि भएको प्रमाण पाइयो भने निलम्बन सम्मको कारवाही गरिने उहाँले बताउनु भयो ।

महोत्तरीको भा दम्पती हत्याकाण्डमा २ वर्षपछि थप एकजना पक्राउ

जनकपुरधाम, माघ ७ गते । महोत्तरीमा भा दम्पतीको हत्या गरेको आरोपमा थप एकजना पक्राउ परेका छन् । घटना भएको दुई वर्षपछि फरार रहेका पिपरा गाउँपालिका ५ बस्ने ७२ वर्षीय तेज नारायण भा नेपाल भारत सिमावाट पक्राउ परेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय महोत्तरीले जनाएको छ । भा घटना पश्चात फरार भएर भारतको गोवाटी शहरमा पुजारीको काम गर्दै आएका भा वेला वेलामा काकडभिन्डा

नाका हुँदै आउजाउ गरिरहेको सूचनाको आधारमा केन्द्रीय अनुसन्धान व्युरो महाराजगंज काठमाडौंको सहयोगमा उनलाई पक्राउ गरिएको हो । सिआईवीको सहयोगमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय महोत्तरीवाट खटेको टोलीले शुक्रवार भापाका मेचीनगर नगरपालिका ६ स्थित नेपाल भारत सिमानावाट पक्राउ गरिएको प्रहरी प्रवक्ता प्रहरी नायव उपरीक्षक सन्तोष कुमार पोखरेलले जानकारी दिए । पक्राउ परेका भाले हत्यामा मतिथारको

भूमिका निर्वाह गरेको पइरी अनुसन्धानवाट खुलेको हो । २०७७ साल फागुन १० गते राति महोत्तरीको पिपरा गाउँपालिका वडा नं. ५ सहोडवाका ६५ वर्षीय मुसाफिर भा र उनकी श्रीमती ६० वर्षीया गीतादेवी छुट्टाछुट्टै ओछ्यानवाट ओछ्यानसहित बेपत्ता भएका थिए ।

बेपत्ता भएको एक महिनापछि चैत १२ गते पिपरा २ अतरार जानेवाटोमा भा दम्पतीको शव सडेगलेको अवस्थामा फेला परेको थियो मुसाफिर भाका छोरा मनिष भाले कैलास भा, रामबाबु यादव, सुरेन्द्र यादव, राजेन्द्र भन्ने रजिन्द्र यादव र हरेन्द्र ठाकुर, तेज नारायण भा, तारा देवी भा, विकास भन्ने बबु कुमार भा समेतले अपहरण गरी शरीर बन्धक बनाई हत्या गरेको भन्दै प्रहरीमा जाहेरी दरखास्त दिएका थिए । यसअघि प्रहरीले यस घटनामा ७ जनालाई नियन्त्रणमा लिएकोमा ३ जना कारागारमा रहेका छन् भने चारजना धरौटी दिएर रिहा भएका थिए ।

कालिकामाईमा आगलागी, दुई लाख भन्दा बढीको क्षति

वीरगंज । पर्साको कालिकामाई गाउँपालिका वडा नं. २ भेडिहारीको एउटा घरमा शनिवार विहान आगलागी भएको छ । स्थानिय अच्छेलााल साह तेलीको घरमा आगलागी हुँदा रु दुई लाख भन्दा बढीको धनमाल जलेर नष्ट भएको प्रहरीले जनाएको छ ।

आगलागीले कच्ची (खण्डा) को घर पूर्ण रूपले जल्लुको साथै घरमा रहेको ढोका २ थान, टायर एक थान, चौकी एक थान र काठ एक टेलर जलेर नष्ट भएको पिडित साहले जानकारी दिए । आगो तापनका लागि बालिएको आगो

शनिवार विहान ४ वजे सल्केर आगलागी भएको स्थानियहरू बताएका छन् । पोखरीया नगरपालिकावाट पुगेको बारुण यन्त्र र स्थानियहरूको सहयोगमा आगो नियन्त्रणमा आएको थियो ।

आगलागी भएको घर नजिकै स्थानिय तपसी बरैको ग्यास, सिलिन्डरको पसल रहेकोले समय मै आगो नियन्त्रण हुँदा धेरै क्षती हुनेवाट जोगिएको स्थानिय राजेन्द्र राउत बरैले बताए ।

जनमत पार्टीका मन्त्री भन्छन् : सरकारमा रहने वा नरहने भोलि फाइनल हुन्छ

काठमाडौँ ०७माघ:जनमत पार्टीका सांसद एवं विनाविभागीयमन्त्री अब्दुल खानले सरकारमा रहने वा नरहने भोलि आइतबार दुगो लाने बताएका छन्। शानिवार नयाँ पत्रकारहरूसंग संसद भवन परिसरमा पत्रकारहरूसंग कुराकानी गर्दै उनले भोलिसम्म आफूहरूको माग पूरा गर्ने आश्वासन सत्तासोभोकार बलहरूले दिएको उनले बताए । 'भोलिसम्म आश्वासन

दिनुभएको छ' उनले भने, 'भोलि फाइनल निर्णय हुन्छ।' यूपीे विकल्पहरूबारे पन छलफल चलिरहेको उनले बताए । 'बाँकी मन्त्रालयहरू दिने कुरा पनि छ। भोलिसम्म कुरा मिल्छ भन्ने विश्वास छ । अन्यथा, फिर्ता हुन पनि सकिन्छ।' यसमति नभएकै कारण आफूलाई 'कार्यभार सम्हाल्न मुस्किल परेको' पनि उनले बताए।

आयातमा नगद मार्जिनको न्यवस्था हटेपछि न्यवसायीले गरे प्रशंसा

काठमाडौँ - नेपाल राष्ट्र बैंकले आयातका लागि एलसी खोल्ना नगद मार्जिन राख्नुपर्ने न्यवस्था हटाएसँगै उद्योगी व्यवसायीले प्रशंसा गरेका छन् । नेपाल चेम्बर अफ कमर्सले एक विज्ञप्ति जारी गर्दै मार्जिन हटाएपछि अर्थतन्त्र थप चलायमान हुने दावी गरेका छन्। निम्नरले चालु पुँजी कर्जा ठूला तथा सीमा दुवै खाले ऋणीलाई ४० प्रतिशत नै सीमा कायम गर्न आग्रह गरेको छ ।

केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहमा हुन नसकेको पुँजीगत खर्चको ९० प्रतिशतसम्म रकम बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट परिचालनको न्यवस्था गर्न पनि परिश्रमले आग्रह गरेको छ। त्यस्तै नाडा अटोमोवाइल एसोसिएसन अफ नेपालले पनि नगद मार्जिनको न्यवस्था हटेसँगै व्यवसायीमा सकारात्मक ऊर्जा आएको जनाएको छ । यद्यपि संश्रका केही मागहरू पनि पूरा गर्न उसले आग्रह

गरेको छ। अटोलेनमा जोखिमभारलाई १५० प्रतिशतवाट ७५ प्रतिशतमा भात्नुपर्ने, गाडी किन्नेलाई मूल्यको कुल ५० प्रतिशत दिईदैं आएको ऋण रकम बढाउनुपर्ने माग नाडाले गरेको छ । नेपाल समुद्रपार निकासी पैठारी संघले आयातका लागि एलसी खोल्ना नगद मार्जिन राख्नु नपर्ने न्यवस्थाले सरकारको राजश्व बढाउनु टेवा पुग्ने भन्दै प्रशंसा गरेको छ ।

बहुदरमाई....

सिंसासन साह तेली को अध्यक्षतामा बोलाइएको सर्वदलीय बैठकबाट मधेश विश्वविद्यालयको शाखा सन्चालनका लागि सहमति भएको छ। नाबर २ अध्यक्ष जितेन्द्र पटेलले बताउनु भयो । यस अघि पर्साको पकाहा मैनपुर गाउँपालिका वडा नं २ स्थित श्रीराम जनकी मन्दिरको जग्गामा मधेश विश्वविद्यालयको एउटा शाखा

राख्नु पर्ने भन्दै त्यहाँ पनि अनुगमन गरिएको छ । सञ्चारकमी बिन्द्भूषण साहको पहल र कृष्णा कुशवाहाको अगुवाइमा भएको युवाहरूको भेलाले कहीं मठकै जग्गामा मधेश विश्वविद्यालयको एउटा शाखा राख्न माग गर्दै त्यसका लागि पहल गर्ने निर्णय गरेको हो । मधेश विश्वविद्यालयको शाखा सन्चालनका लागि २५ देखि ३० विगाहा क्षेत्रफल रहेको जग्गा विन्द् भन्दा श्रीराम जानकी मन्दिरको नाममा

रहेको २५ विगाहामा मधेश विश्वविद्यालय बनाउनु उपयुक्त भएको भन्दै युवाहरू जागरुक भए पछि विश्व विद्यालयको टोलीले उक्त जग्गाको अनुगमन गरेको थियो । अनुगमन पछि त्यहाँ कुपि र इन्जिन्यरिङ्ग शाखाको लागि उपयुक्त भएको भन्दै त्यहाँ उक्त शाखाको विश्व विद्यालय बनाईने मधेश विश्व विद्यालयको उपकल्पित डा दीपक शाक्यले प्रतिबन्धता समेत गरेका थिए ।